

ชื่อโครงการวิจัย

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน

นางสาวจารวรรณ นันทะพงษ์ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชน ทั้งที่เป็น สหกรณ์ที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน ในลักษณะของความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนและองค์กรอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร ตลอดจนความเข้มแข็งและยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรประชาชน

การวิจัยดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำพูน คือ พื้นที่อำเภอแม่ทา(เครือข่ายลุ่มน้ำทา) พื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง พื้นที่อำเภอลี้-ทุ่งหัวช้าง(เครือข่ายลุ่มน้ำลี้) และชุมชนสหกรณ์จังหวัดลำพูน จำกัด ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแบ่งปัน ผลประโยชน์ เน้นให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เห็นความสำคัญ ตระหนักในความเป็นเจ้าของ สหกรณ์ และร่วมกันหาแนวทางการทำงาน การพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบและแนวทางในการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนนั้น มีความหลากหลายแตกต่างกัน ทั้งทางมิติทางสังคม มิติทางเศรษฐศาสตร์ ตามสภาพปัญหาความต้องการ และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ แนวทางสำคัญในการสร้างเครือข่าย คือ การสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่ม การชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่จะรับร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสรุปบทเรียนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความเข้าใจ และเห็นทิศทางการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

เงื่อนไข/ปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่าย แบ่ง 2 ส่วน **หนึ่ง** ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาเครือข่าย ได้แก่ **ปัจจัยภายใน** เช่น ภาวะผู้นำของกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย แรงบันดาลใจจากประเด็นปัญหาร่วมของกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย อุดมการณ์ จิตวิญญาณ ความเชื่อ ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย **ปัจจัยภายนอก** เช่น ทีมวิจัย นโยบายภาครัฐ พี่เลี้ยงจากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โอกาสการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์กร **สอง** ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเครือข่าย ได้แก่ **ปัจจัยภายใน** เช่น ช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต ปัญหาและความต้องการของสมาชิกเครือข่าย การสื่อสารระหว่างสมาชิก กรอบการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย และบุคลากรภายในกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย **ปัจจัยภายนอก** เช่น นโยบายภาครัฐ

การเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัย และการขาดโอกาสการหนุนเสริมจากพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือนักพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ **เชิงปฏิบัติ** ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการสร้างเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม/องค์กร 2) การปรับแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา สถานการณ์และความต้องการในชุมชน 3) การส่งเสริมศักยภาพของทีมวิจัย 4) การสร้างกระบวนการในการพัฒนากลุ่ม/เครือข่าย 5) การพัฒนาและการสร้างกลไกการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

เชิงนโยบาย ได้แก่ 1) ควรมีหน่วยงานที่มีบทบาทในด้านการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐ 2) หน่วยงานรัฐควรมีนโยบายสนับสนุน ทั้งด้านแหล่งความรู้ งบประมาณ ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 3) หน่วยงานรัฐควรหาแนวทางการบูรณาการการทำงานของแต่ละหน่วยงาน ในการหนุนเสริมการดำเนินงานของชุมชน เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน และก่อประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น กลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายอย่างแท้จริง

A Study on the development Of net-work group / people organization in Lampoon province

Author : Ms. Jaruwan Nanthapong and party

Abstract

The objective of this study was to find out the method and the trend to the development of net- work group / people organization both the registered and non-registered co-operatives. The cooperation between the groups/ people organization to the other organization for the advantage(benefit) to the members and also to strengthen and sustainable to the organization members/ people organization.

A study was made in Lampoon province covered Maetha district area(Maetha watershed net-work), Baan-Hong district area, Lee- Toong Hua Chang district area(Nam Lee watershed net-work) and the cooperative league of Lampoon , Limited. This study was the participation research by the cooperation of all parties.

The result of the study found that there were many different method in the development and connection of net- work group / people organization. The different method in social dimension, the different method in economic dimension depends on the problem needs and ability of each area. The important method in build up the net-work were to build up the group relationship, the group discussion to exchange the experience and idea for the mutual benefit.

The important conditions that effect to the net-work development were 2 parts, firstly was inside condition that support to net-work development such as the conditions of group/ organization/ net-work leaders. The outside conditions such as the supports and cooperation from research team, the government policy, and the assistance team . Secondly was the non- support conditions to the net-work development, the inside conditions such as during the harvesting season , problems and needs of the net-work members, the members communication, the limit of group/ organization/ net-work in operation. The outside condition such as the government policy, the changing in research team and lack of the supporting from assistance teams, extension and promotion officers or NGO' s workers

This study would like to make 2 important advice as follows:

1. operation

1.1 to develop personnel skill in activities operation for the group/ organization knowledge

1.2 to improve the trend in operation to the problems, conditions and community's needs

1.3 to support in skill development to the research team

1.4 to build up the method in group and net-work development

1.5 to build up and develop in the activities operation of net-work continuously

2. policy

2.1 government should set up the personnel development unit

2.2 government policy should support in knowledge, budget and skill development continuously

2.3 government should find out the skill development of each unit in supporting the community operation to prevent the double operation and for the community/ group/ organization net- work mutual benefit